

'Boldog Betűk és Írott Szó Ünnepe'

Автор(и): Растителна защита
Дата: 24.05.2021 Брой: 5/2021

Az egyik legszebb ünnepen – május 24-én, a Szent Cirill és Metód testvérek, a betűk, a szó és a nyelv napján visszatérünk azokba a távoli időkbe, amikor a bolgár mezőgazdasági tudomány papíron született.

Ahogy a Központi Mezőgazdasági Könyvtár Alapja rögzíti, az első mezőgazdasági témájú periodikus újság a „Stupan” – egy mezőgazdasági és gazdasági újság. A távoli 1874-ben kezdte megjelentetni Vidinen Dimo Hranov, aki miután félbeszakította tanári pályafutását Razgradban, a horvát-szlavóniai Királyi Köztársaságban, Križevciben található mezőgazdasági iskolában folytatta tanulmányait. Ezután Mihalaki Georgievvel együtt felsőfokú képzésben részesült a Tábor városában található Mezőgazdasági Akadémián, az Osztrák–Magyar Monarchiabeli Csehországban. Az újság első száma „Mezőgazdasági és Gazdasági Újság” alcímmel jelent meg 1874. január 1-jén. Kezdetben a mezőgazdasági újság Bulgáriában jelent meg, majd 1875 júniusától Ruszében

és Bukarestben (Ljuben Karavelov nyomdájában, amelyben Dimo Hranov is társ volt) egészen 1876-ig, amikor is beszüntette megjelenését a Bulgáriában bekövetkezett forradalmi események miatt.

1874. június 1-jén, a 6. számban, a „Köznevelés a mezőgazdasághoz viszonyítva” című cikkben a szerző értékes tanácsokat ad a mezőgazdasági oktatás fejlesztésére, mert „az iskolák az egyik fő eszköz, amelyen keresztül egy nemzet nemcsak szellemileg és értelmileg, hanem anyagilag is haladhat; ezért mi sem érhetjük el nélkülük (az iskolák nélkül) teljes mértékben a kívánt célt a mezőgazdasági és gazdasági szempontból sem”.

A kiadvány tartalma a korának releváns mezőgazdasági témákkal van tele: növénytermesztés, állattenyésztés, selyemhernyó-tenyésztés, méhészet, „egyesület”, „háztartási gazdálkodás” és általában a „gazdálkodás”. A megjelenés beszüntetéséig az újság fenntartotta ezt a szerkesztési politikát, és a mezőgazdaság fejlődéséhez kapcsolódó cikkeket, gazdasági híreket, valamint könyvismertetőket közölt.

Az aktív közreműködők között voltak Stefan Bobcsev, Mihalaki Georgiev, Krasztyo Mirszki, Todor Sztanchev, Nikola Suknarov, Szpas Tumparov és mások. Hasznos tartalmának köszönhetően a „Stupan” előfizetés útján nemcsak Vidinen, hanem az ország más településein is terjesztették.

2006 májusában a vidini újságírók céhe a „Nie” újság kezdeményezésére emlékművet állított az első újságíróknak a városban, a Sztambol Kapia előtt.

A hazánkban a mezőgazdasági tudományok első tanárainak és diákjainak segítségére szolgáló taneszközök nagy részét apa és fia, a Stribrny-k írták és adták ki.

Vaclav Stribrny cseh-bolgár botanikus, tanár és kertész volt, akit Dél-Bulgária gyümölcstermesztésének, zöldségtermesztésének, méhészetének és tájépítészetének megalapítójának tartanak. Ő vezette be elsőként Bulgáriában az eper és a spárga termesztését. Cseh földön született, és gróf Kinsky történelmi parkjaiban és kertjeiben szerzett átfogó mezőgazdasági tapasztalatot, 1883-ban tanárnak hívták meg a Szadovói Mezőgazdasági Iskolába, ahol 37 évig dolgozott. Létrehozott egy iskolai fajtakertet és az iskola körüli parkot.

Sikerült nagy gyűjteményeket létrehoznia különböző növényfajokból álló herbáriumokkal; sajnos egy részük a második világháborúban Szófia

bombázása során megsemmisült, míg a fennmaradtak a Prágai Károly Egyetem Botanikai Intézetében, a Bolgár Tudományos Akadémia Biodiverzitás- és Ökoszisztéma-kutató Intézetében, a Szófiai Egyetem Biológiai Kar Botanika Tanszékén és a Plovdivi Mezőgazdasági Egyetemen vannak őrizetben.

A „Kertészet – Gyümölcstermesztés” az a tankönyv, amelyet Vaclav Stribrny – a Plovdiv melletti Szadovo faluban található Állami Gyakorlati Mezőgazdasági Iskola tanára és kertésze – használt. Az év 1888, a kiadást az iskola cinkográfija készítette, gyönyörűen illusztrálva.

Több mint 25 tankönyvet írt gyümölcstermesztésről, kertészetről, virágkertészetéről és gyakorlati kézikönyveket. Körülbelül 50 cikk szerzője különböző mezőgazdasági kérdésekről, amelyek főként a „Sadovo” folyóiratban és az „Oralo” újságban jelentek meg.

Fia, Venceslav Stribrny folytatta munkáját, de az ország egy másik régiójának – Plovdivnak – szentelte magát. 1910-ben tanárnak nevezték ki a ruszei „Obrascov Csiflik” Mezőgazdasági Iskolába. Ezután egymás után tanár volt a plovdivi Szőlészeti és Borászati Iskolában (1911) és tanár Szadovóban (1914).

1916-ban ismét visszatért Plovdivba, és ott maradt dolgozni 36 évig, egészen 1948-ig. 1924 után a város Vadászati és Természettudományi Múzeumát vezette, és tagja volt a „Lozarski pregled” (Szőlészeti Szemle) folyóirat szerkesztőbizottságának, amely Plovdivban jelent meg 1930 és 1937 között.

Tankönyvek és kézikönyvek szerzője virágkertészetről, kertészetről és gyümölcsstermesztésről.

Ismert monográfiái egyike a „Gyümölcsstermesztési útmutató” (1921), valamint más munkák, amelyek Plovdiv és környékének flórájának és faunájának szenteltek.

Nagyban hozzájárult azoknak a parkoknak és üvegházaknak a létrehozásához azokban a mezőgazdasági iskolákban, ahol tanított. Sikerült megszereznie

több mint 150, 40 botanikai családba tartozó fajt.